

abarrots 'zaratotsa, burrunba, herotsa'	«...pentsatu zuen eskua estutu ziela, nazioaren jai baten abarrotsean , eta tronpeta eta banderez inguratutik...»	(90)
ailorbe 'usain handiko landarea'	«... ailorbe , gorotz, egur erre usaina zerien haien jantziei...»	(17)
aisia 'denbora librea'	«...ostatu eta kafetegietan Erromako urrezko aisiaz gozaten ziren hiruzpalau gaizkilerekin...»	(95)
aitaren egin 'Gurutze Santuaren keinua egin'	«Baina ni faszioa ikusten dudanean aitaren egiten hasten naiz eta...»	(21)
amildu 'erori, jausi'	«...eskuko kartera jauzi egin zitzaien, eta kartera gainera amildu zen geldiro...»	(17)
arrabiatu 'amorrutan jarri, haserretu'	«—Neuk esnatuko zaitut, bai horixe — arrabiatu zen sargentua—...»	(19)
auzimaisu 'epailea'	«... auzimaisu ahul eta ustelak beren karguetatik kendu zituzten, funtzionario esanekoak lekuz aldatu...»	(54)
bahetu 'bahetik igaro, aztertu'	«...arratsean itaunketa bat egin nahi baitzion, eskuratutako elementu guztiak elkartu eta bahetu ondoren...»	(79)
bilbatu 'haria hari artetik zeharkatu'	«...haren izatea bera bilbaturik zeukan adiskidetasun eta interes ehundura oso bat zirpil zitekeelarik...»	(51)
bilbe 'zeharkako harien multzoa'	«Gehienetan laguntasun eta interes bilbe horretatik kanpoko pertsonei zegozkien haren isilpeko esanak...»	(51)
birao egin 'madarikazioka hasi'	«Kobratzaileak birao egin zuen: azukre kolorea hartuta zeukan aurpegia, dardarka ari zen...»	(17)
debileta 'haga' (cabrestante)	«—Nerbioak debileta baten sokak bezain tinko dauzkat orain...»	(29)
dizdizari 'distiratsua, distirantea'	«...gure onetik ateratzen gaituen argi dizdizari bat bailitzan...»	(19)
doilorkeria 'bilaukeria'	«...harremana argia zen, poliziek doilorkeriak egitera behartzen zuten...»	(34)
erantsi 'gehitu	«... eranstean zuen zehaztasun bakoitzaren ondoren, ukitu bakoitzaren ondoren...»	(31)
erdeinu 'mesprezua, gutxiespena'	«—Hiru hankako mahaian —esan zuen Diegok erdeinuz ...»	(64)
erneguka 'suminduraz, amorru bizian'	«...aieneka eta erneguka egon ohi ziren...»	(18)
esaneoko 'txintxoa, aginduak betetzen	«... auzimaisu ahul eta ustelak beren karguetatik kendu zituzten, funtzionario esanekoak lekuz aldatu...»	(54)
gizateria 'gizakiak oro har, taldea'	« Gizateriaganako errespetuz, esan nahi dut...»	(50)
grinagabe 'joran edo irrika gabe'	«Parmako arratsalde grinagabea zen hura...»	(99)
harilkatu 'haria biraka bildu'	«...gogoeta hauek harilkatzen zihoan jadanik S.ra bidean...»	(55)
hobi 'hilobia, zuloa'	«...orain, aldiz, isilik, aurpegiak menderik mendeko isiltasun baten hobitik atereak bezala...»	(18)
hots egin 'deitu, dei egin'	«...karabineroei hots egin behar diegu...»	(17)
hozki 'hortzetako ondoeza, sentsazioa'	«...bere pentsamendu bakoitza gaiztakeriazko hazi bat da, ni bezalako bati ikaraz hozki emateko modukoa...»	(70)

hozkituta 'hozkia sentiturik'	«...aran mikatzak janda hortzak hozkituta dituenaren aurpegia zuen...»	(27)
hozminezko 'hotzak zurrundutako,	«...hauskortasun hozminezko itxura ematen zuten zuhaitz, soro, harkaitzek...»	(38)
ibi 'igarotzeko tartea'	«...eta gau okerrago baten ibia igaro beharko zuen oraindik...»	(55)
igarriezin 'nabariezina, agerikoa ez dena'	«...solasaldi bat, dioena eta ez dioena, hitz erdiz egina, brodatu baten atzealdea bezain igarriezina ...»	(25)
imintzioka 'keinuka, aieruka'	«...esan zuen Giuseppe Colasbernak, eta anaiak eta bazkideek imintzioka baieztatu.»	(25)
inarrosi 'astindu, jipoitu'	«...oihuak operazaleen bizkar hezurra hotzikara batez inarrosi zuenez geroztik...»	(37)
inausle 'inausten duena	«Bistaz ezagutzen zuten, herrikoa ez zen inausle baten emaztea zen...»	(22)
iraungi 'indarra galdu, amaitu'	«Gogoetak, sortu eta loa berez iraungitzen zen sugarrean deusezten ziren gogoetak.»	(79)
irredento 'garaitu gabea'	«Moralaz eta legeaz harantzago, errukiaz harantzago, giza energiako masa irredento bat zen...»	(90)
irrikatu 'gogoz desiratu'	«...bere subofizialen arabera, aparteko botere bat irrikatu zuen, jarduteko aparteko askatasuna.»	(54)
irritsu 'desiozkoa, grinazkoa'	«...andreak alde egin zuen, bere eszelentziaren begirada irritsua atzean zuelarik.»	(75)
islatu 'ispilatu'	«...gizonaren irudia indargabetu ondoren, legea legearen ispiluan islatzen da.»	(84)
itzalezko 'errespetuzkoa'	«Sizilia honen ahotsa don Mariano Arena izango da, mafiosoen gaineko itzalezko —eta itzalpeko— gizona.»	(13)
itzalpeko 'ezkutukoa'	«Sizilia honen ahotsa don Mariano Arena izango da, mafiosoen gaineko itzalezko —eta itzalpeko — gizona.»	(13)
jaidura 'joera'	«"Salataria"rena, apur bat jaiduraz , (...) zigorrik gabe aritzeko pribilegioa ematen ziolakoan egiten zuen...»	(30)
jauzi egin 'salto egin'	«...ilun jantzitako gizona, ointokira jauzi egitekotan zela, zintzilik geratu zen une batez...»	(17)
jelosia 'bekaizkeria'	« Jelosiagatik hil dute Colasberna, dio batek: eta senar jeloskorren izena jarri du.»	(23)
jendilaje 'jendaila, jende txarra'	«... jendilaje hori hiltzeko moduko gauzak...»	(28)
katu 'su armetako kakoa'	«Atzeko eserlekuan, D'Antona brigadierrak kainoia leihotik aterata zeraman metraileta, hatza katuan .»	(38)
kuzkurtuta 'uzkurtuta, batu-batu eginda'	«...jaio aurreko ametsen bezala kuzkurtuta zegoen gorputza, heriotzaren emasabel ilunean.»	(55)
lagun hurko 'norberaren hurrengo'	«...baizik eta bere prestutasunagatik, lagun hurkoaganako maitasunagatik, bere jakinduriagatik...»	(57)
lukurrero 'ospe txarreko tratularia'	«...orain, ordea, jendeak zekiela behintzat, lukurreroen bitartekaria bainoez.»	(30)
mikatz 'mingotsa, heldu gabea'	«...aran mikatzak janda hortzak hozkituta dituenaren aurpegia zuen...»	(27)
mirestu 'harriturik, zurturik'	«—Zer, ba? —galdetu zuen opil saltzaileak miresturik eta jakinminez...»	(20)

ninbo 'aureola'	«Lumazko ohe-estalki batez eta erdeinuzko ninbo batez bildurik, andreak alde egin zuen...»	(75)
ondo 'oso, hagitz'	«Baina ondo elkarte kaskarra izango litzateke...»	(24)
orpoz orpo 'hurbil-hurbil, hur-hurrean'	«...ezinegonean eta urduri zebilela, zakur bat orpoz orpo sentitzen duenaren antzera...»	(52)
partisau 'gerrilaria'	«...horixe falta nian, partisau ibilitako batekin topo egitea!»	(22)
patu 'zoria'	«Baina mafia eta karabeneroen artetik, alde bien artean mugitzen baitzen haren patua , etor zekiokkeen heriotza.»	(32)
potolo 'ederra, bete-betea'	«...gezurra iruditzen zitzaielarik hain gertakari potoloa aurkitu izana zortzi orduetako txolartea betetzeko.»	(18)
prantatu 'prestatu'	«Neskek otartekoak prantatu zituzten.»	(104)
sofrikario 'zigorra'	«...beste gizonei ezarri ahal zaien sofrikarioa zenbat eta handiagoa izan, orduan eta biziagoa.»	(33)
sumin 'heserrezkoa'	«...galdetu zuen gogortasun sumin batez.»	(90)
topatu 'aurkitu, idoro, ediren'	«...errukizko eta erlijiozko erantzun bat topatzen zuena hura jasotzen zuen gizonaren gogo-bihotzetan.»	(54)
txikizio 'sarraskia, triskantza'	«Norbaitek etxean engainatzen dutela eta txikizio bat egiten du.»	(48)
txolarte 'denbora tartea'	«...gezurra iruditzen zitzaielarik hain gertakari potoloa aurkitu izana zortzi orduetako txolarte betetzeko.»	(18)
unatu 'nekatua, akitua'	«Parmako arratsalde grinagabea zen hura (...) argi unatu batek hunkitua.»	(99)
urratu 'arrakaldu, pitzatu'	«...esan zuen gidariak, gogoratzeko ahaleginagatik burua urratu beharrean.»	(18)
xuxurlatu 'ahapeka, isilean esan'	«...beren siziliar bihotzetan musikaz xuxurlatuta iristen ziren kapitainaren hitzak.»	(42)
zapuzturik 'ia haserre, mukerturik'	«—Ederki —esan zuen sargentuak, zapuzturik baina.»	(45)
zer ikusiko egon 'kuriostatez begira egon'	«...eta karabineroaak hasi ziren han zer ikusiko zeudenak bultzatzen plaza inguruan zabaltzen ziren kaleetarantz...»	(18)
zimur 'tolesdura'	«Eta bitartean gogoan zerabiltzan Apeninoko zimurretan , (...) geratu ziren "salatari" haiek...»	(31)
zirpildu 'harildu, haria atera'	«...eman zien karabineroei tiratzeko hari bat, hartatik (...) interes ehundura oso bat zirpil zitekeelarik...»	(51)
ziztagarri 'sarkorra, akuilukaria'	«Elur busti ziztagarri bat hasi zuen, zeru zuriak elur erauntsi luzea agintzen zuen.»	(103)
zorrotzarri 'sega zorrozteko harria'	«— Zorrotzarria eskuz estutzea bezala da, ez da ezer ateratzen...»	(26)
zuritu 'justifikatu'	«...bat-batean sentitu zuen ondoezaren medioz, bere burua zuritzearren pentsatu zuen eskua estutu ziela...»	(90)
zutabe 'oinarria, garrantzizkoena'	«...S.ko Karabinero Koartelaren zutabea baitzen...»	(20)